

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Οι μετανάστες δεν έρχονται «μόνοι κι άδεια» στον καινούργιο τόπο. Φέρουν και το ιδιαίτερο φορτίο του ξεχωριστού πολιτισμού όπου γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν, «μεταφέρουν» στην ψυχή και το πνεύμα τους, την παράδοση και τις αξίες της κοινωνίας όπου διαπαιδαγωγήθηκαν και συγκρότησαν την κοινωνική τους ταυτότητα. Δεν είναι απρόσωποι εργάτες και «ομιλούντα» εργαλεία αλλά πολιτιστικές υπάρξεις και πνευματικές οντότητες προσδιορισμένες από τις αρχές, τα ήθη και την κουλτούρα ενός άλλου πολιτισμικού κόσμου. Είναι δηλαδή φορείς, εκφραστές και «αναπαραγωγικοί» ενός διαφορετικού πολιτισμού, που μέσα του διαπλάστηκαν ως άνθρωποι κι ο οποίος είναι το λίκνο της ύπαρξής τους κι η πηγή των νοημάτων με τα οποία δίνουν περιεχόμενο στη ζωή και βλέπουν τον κόσμο.

Η εγκατάστασή τους σε μια άλλη χώρα δημιουργεί μια νέα πραγματικότητα συμβίωσης διαφορετικών πολιτισμών, κι αυτό είναι κάτι που κι εμείς εδώ στην Ελλάδα το ζούμε έντονα τα τελευταία χρόνια. Η δική μας παράδοση και ταυτότητα βρέθηκε να συνυπάρχει με «ξένες» παραδόσεις και νοοτροπίες. Κι αυτό είναι από μόνο του ένας εμπλουτισμός της εμπειρίας, αφού ο ορίζοντας του μυαλού πλαταίνει αντικρίζοντας κάτι καινούργιο και διαφορετικό. Το ασφυκτικό και μίζερο κλείσιμο στα εθνικά σύνορα δημιουργεί ένα πνευματικό κλίμα εγωιστικό και μια παραπλανητική εντύπωση μοναδικότητας. Η άφιξη, όμως, των ξένων πληροφορεί τους ντόπιους ότι υπάρχουν κι άλλοι άνθρωποι στον πλανήτη, άνθρωποι ζωντανοί με διαφορετικά δεδομένα και χαρακτηριστικά ζωής.

Η συνύπαρξη με τον «ξένο» αποκαλύπτει διαφορετικούς κόσμους, δηλαδή άλλους τρόπους ζωής, κι έτσι καταλύει την επαρχιώτικη νοοτροπία της απομόνωσης. Ο μετανάστης μπαίνει στην καθημερινότητα του ντόπιου πληθυσμού και τον βοηθά να δει την ποικιλία της ζωής, ν' ανακαλύψει τον πλούτο των περιπτώσεων του κόσμου. Άλλα ντυσίματα, άλλα γαμήλια ήθη, άλλα μοντέλα ψυχαγωγίας, άλλοι κώδικες καθημερινής συναναστροφής: τα στεγανά του κλειστού μικρόκοσμου σπάνε και όλοι μας αρχίζουμε ν' αναγνωρίζουμε το διαφορετικό και να το σεβόμαστε.

Δεν είναι κάτι απόμακρο, που το μαθαίνουμε σαν εγκυκλοπαιδική γνώση από κάποιο ντοκιμαντέρ, αλλά είναι κάτι χειροπιαστό και ζωντανό. Κι αν αυτό το διαφορετικό το βλέπουμε καταρχήν στην εθνική διαφορά, τούτο το πνεύμα επεκτείνεται και γενικεύεται, γίνεται στοιχείο μιας νέας νοοτροπίας που αγκαλιάζει όλο το φάσμα της κοινωνικής ζωής. Σιγά σιγά μαθαίνουμε να συνυπάρχουμε και να σεβόμαστε καθετί το διαφορετικό-

στην ιδιωτική ζωή, στις κομματικές επιλογές, στα καλλιτεχνικά ενδιαφέροντα, στις κοινωνικές αξίες κ.λ.π. κι έτσι καλλιεργούμε μια συνείδηση ελευθερίας, ένα ανθρώπινο πνεύμα ανοχής κι επιείκειας.

Ο «ξένος» με τον καιρό γίνεται ο «γείτονας» κι ο «συνάδελφος», ο «άνθρωπος της διπλανής πόρτας, που έχει τις ίδιες έγνοιες και τις ίδιες αγωνίες με μας, που τον πιέζουν τα προβλήματα, που σπουδάζει παιδιά, που αρρωσταίνει ή μένει άνεργος και υποφέρει. Παύει να είναι ο «αλλοεθνής», που χωρίς λόγο δε σεβόμαστε τη σημαία του, κι ο «αλλόθρησκος» που χωρίς λόγο περιγελούσαμε τα πιστεύω του και γίνεται ένας απλός άνθρωπος, συγκατοικός μας στο ίδιο καθημερινό βάσανο της βιοπάλης. Έτσι, καταρρέουν και απομυθοποιούνται όλες οι αδικαιολόγητες προκαταλήψεις που καλλιεργούν την καχυποψία και το παράλογο μίσος ανάμεσα στους ανθρώπους.

Από τον ημερήσιο τύπο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου (100 – 120 λέξεις).

(25 μονάδες)

B.1. «*Η συνύπαρξη με τον «ξένο» αποκαλύπτει διαφορετικούς κόσμους, δηλαδή άλλους τρόπους ζωής, κι έτσι καταλύει την επαρχιώτικη νοοτροπία της απομόνωσης*». Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της φράσης σε 80 – 100 λέξεις.

(Μονάδες 10)

B.2. Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος του κειμένου; Δικαιολογήστε την απάντησή σας.

(Μονάδες 6)

B.3. Δικαιολογήστε τη χρήση των εισαγωγικών σε λέξεις του κειμένου. Τι προσδίδουν στο λόγο και το ύφος;

(Μονάδες 3)

B.4α. Στις παρακάτω λέξεις που σας δίνονται να βρείτε συνώνυμα, χωρίς να αλλοιωθεί το νοήμα του κειμένου:

συγκρότησαν, εγωιστικό, ντόπιους, συναναστροφής, χειροπιαστό.

(Μονάδες 5)

B.4β. Να βρείτε αντώνυμα για τις παρακάτω λέξεις που σας δίνονται:
έντονα, πλαταίνει, απόμακρο, επεκτείνεται, παύει.

(Μονάδες 5)

B.5. Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου να εντοπίσετε τους τρόπους και τα μέσα πειθούς που χρησιμοποιεί η συγγραφέας.

(Μονάδες 6)

Γ. «Σε μια εκδήλωση που διοργανώνει ο Δήμος σας με θέμα «Πρόσφυγες και Μετανάστες», αναλαμβάνετε ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου να εκφωνήσετε μία ομιλία, στην οποία θα προσπαθήσετε να αναδείξετε το γιατί μια πολιτισμένη κοινωνία δεν πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντιδραστικές αντιλήψεις και μια σειρά από στερεότυπα σε βάρος των μεταναστών, αλλά να τις καταδικάζει στην πράξη και να τις αντικρούει. Ταυτόχρονα, να υποδείξετε τρόπους με τους οποίους αυτό μπορεί να επιτευχθεί» (500-600 λέξεις).

(40 μονάδες)

Καλά Αποτελέσματα!

Βασίλης Βούλγαρης
Φιλολόγος